

ÅRSRAPPORT 2018 FOR KONTROLLUTVALGET I SANDE KOMMUNE

Hjemmel

Kommunene er i henhold til kommuneloven pålagt å ha kontrollutvalg jf. kommunelovens kap. 12. I medhold av loven har Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsatt «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» som nærmere definerer utvalgets oppgaver.

Formål og oppgaver

Kontrollutvalget skal – på vegne av kommunestyret – føre løpende tilsyn med forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Viktige oppgaver for kontrollutvalget er:

- Påse at kommunens regnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.
- Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet.
- Avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av formannskap og kommunestyre.
- Påse at revisjonsmerknader blir fulgt opp.
- Utarbeide plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, og påse at det årlig blir gjennomført forvaltningsrevisjon.
- Rapportere til kommunestyret om gjennomført forvaltningsrevisjon.
- Påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til forvaltningsrevisjonsprosjekter blir fulgt opp.
- Påse at det gjennomføres selskapskontroll.
- Utarbeide plan for gjennomføring av selskapskontroll.
- Rapportere til kommunestyret om gjennomført selskapskontroll.
- Innstille overfor kommunestyret ved valg av revisjonsordning.
- Utarbeide forslag til budsjett for tilsyns- og kontrollarbeidet i kommunen.
- Vurdere henvendelser fra innbyggerne
- Stille krav til kommunens etiske bevissthet

Sammensetning

Kontrollutvalget skal ha minst 3 medlemmer og minst ett av medlemmene skal være medlem av kommunestyret, jf. kommuneloven § 77 nr. 1.

Kontrollutvalget i Sande har følgende sammensetning for perioden 2015-2019:

Medlemmer

Aleksander Leet (H), leder
Paul Gregersen (Sp), nestleder
Kristine Flåtten (AP)
Siv Mette Moa (H)
Freddy Vogt (FrP)

Varamedlemmer

Steinar S. Hole (H)
Unni Onsaker Berg (Sp)
Ole Danielsen (AP)
Knut Anders Berg (V)
Anne Cathrine Vogt (FrP)

KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2018

I 2018 hadde kontrollutvalget 5 møter og behandlet 39 saker. Til sammenligning ble det i 2017 holdt 4 møter og behandlet 36 saker.

Regnskapsrelaterte saker

Kontrollutvalgets uttalelse til regnskap og årsmelding for 2017

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om kommunens årsregnskap. Uttalelsen skal være formannskapet i hende slik at denne kan tas hensyn til før formannskapet avgir innstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalget behandlet Sande kommunes årsregnskap for 2017 i møte 23.04.2018, og avga uttalelse til formannskapet og kommunestyret.

Hovedpunkter i kontrollutvalgets uttalelse:

- Driftsregnskapet ble gjort opp med et mindreforbruk på kr. 12,4 millioner. Netto driftsresultat var 12,2 millioner. Hovedårsaken til det positive resultatet var høyere skatteinngang enn forventet.
- Det er anbefalt at kommunens netto driftsresultat over tid ligger på 1,75% av driftsinntektene. Sande kommunes netto driftsresultat for 2017 var på 1,77% av driftsinntektene.
- Investeringsregnskapet ble gjort opp i balanse med udekket/udisponert beløp på kr. 0,-.
- Kommunens langsiktige gjeld økte med 95,6 millioner i 2017. Økte pensjonsforpliktelser utgjør 26,7 millioner av økningen, og 68,9 millioner skyldes økning i lånegjeld.
- Gjeldsgraden var 99,6% pr 31.12.2017. Eksklusive formidlingslån og ubrukte lånemidler var gjeldsgraden 84%. Kontrollutvalget bemerket at høy låneandel påvirker kommunens handlefrihet.
- Kontrollutvalget var tilfredse med kommunens praksis vedrørende amortisering av premieavvik.
- Disposisjonsfondet, som er en buffer for uforutsette utgifter eller hendelser, ble økt med 25,8 millioner i 2017.

Revisjon generelt

Revisor

Lovpålagt revisjon for regnskapsåret 2018 er utført av Buskerud Kommunerevisjon IKS. Kirsti T. Finstad er oppdragsansvarlig revisor for Sande kommune når det gjelder regnskapsrevisjon. Torkild Halvorsen er oppdragsansvarlig revisor for forvaltningsrevisjon.

Revisors uavhengighet.

Revisor er etter revisjonsforskriften § 15 forpliktet til å avgi en årlig erklæring om sin uavhengighet. Erklæringen er en vurdering av oppdragsansvarlig revisors forhold til Sande kommune. Kontrollutvalget behandlet revisors uavhengighetserklæring i møtet 26.02.2018 og tok den til orientering.

Uavhengig attestasjonsrapport om rutiner og årsrapport for finans og gjeldsforvaltningen og Finansrapport 2017

Kontrollutvalget fikk fremlagt uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om rutiner og årsrapport for finans- og gjeldsforvaltningen i kontrollutvalgsmøtet 23.04.2018. Finansansvarlig i Sande kommune, Jan Holmen, ga kontrollutvalget en orientering om Finansrapport 2017 i møtet 04.06.2018. Utvalget tok informasjonen til orientering.

Regnskapsrevisjon

Plan for revisjon

"Plan 2018 for revisjon mv." fra Buskerud Kommunerevisjon IKS ble lagt fram og behandlet i kontrollutvalgets møte 17.09.2018. Planen omfatter perioden fram til april 2018 når revisjonsberetningen er avgitt, og gir en oversikt over hvilke oppgaver revisor har planlagt for regnskapsrevisjonen. Planen er en viktig dokumentasjon for kontrollutvalget for å ivareta sitt påseeransvar overfor regnskapsrevisor.

Orientering om løpende revisjon

Kontrollutvalget har fått orientering om løpende revisjon gjennom året. Revisor har ikke innberettet noen misligheter i 2018.

Forvaltningsrevisjon

Behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten «Psykisk helse og rusomsorg»

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Psykisk helse og rusomsorg» ble bestilt i kontrollutvalgsmøtet 14.11.2016 og var berammet ferdigstilt for behandling i kontrollutvalgsmøte 27.11.2017. Prosjektet ble forsinket grunnet manglende oversendelse av dokumentasjon fra Sande kommune. Rapporten skulle egentlig vært behandlet i kontrollutvalgsmøtet 26.02.2018, men på grunn av sykdom over lengre tid hos Buskerud kommunerevisjon ble rapporten ytterligere forsinket. Rapporten ble lagt frem i kontrollutvalgsmøtet 23.04.2018.

Formålet med prosjektet var å vurdere kommunens tilbud på områdene psykisk helse og rusomsorg, med spesielt fokus på tidlig innsats (forebyggende arbeid og å fange opp brukere), samt ivaretagelse av brukernes økonomiske interesser.

Følgende problemstillinger ble behandlet i rapporten:

1. *Utfører kommunen et systematisk arbeid for å informere innbyggerne om sine tjenester og tilbud på områdene rusomsorg og psykisk helse?*
2. *Har kommunen et system/tilbud som fanger opp personer med behov for sine tjenester og tilbud på områdene rusomsorg og psykisk helse?*
3. *Har kommunen rutiner som sikrer at de økonomiske interessene til personer med psykiske problemer eller rusproblemer ivaretas?*

Under behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten i møtet 23.04.2018 kom det frem flere spørsmål og forhold kontrollutvalget ønsket svar på, herunder rapportering på KOSTRA-tall, arbeidet til SLT (samordning av lokale rus- og kriminalforebyggende arbeid) og hvilken innsats kommunen gjør mot skolene i kommunen. Kontrollutvalget utsatte derfor saken, og inviterte administrasjonen til møtet 04.06.2018 for å orientere og svare på kontrollutvalgets spørsmål vedrørende psykisk helse og rusomsorg.

Til kontrollutvalgsmøtet 04.06.2018 møtte Kari Engen Sørensen (kommunalsjef helse og velferd), Jarle Toften (avdelingsleder psykisk helse og avhengighet) og Rune Frøiland (rådgiver/SLT-koordinator) for å orientere og svare på utvalgets spørsmål. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget viser til forvaltningsrevisjonsrapporten «Psykisk helse og rusomsorg» og slutter seg til revisors konklusjoner og anbefalinger:

- *Supplere rutiner for søknad om sosial stønad og nødhjelp ved NAV Sande -sosial med punkter om å vurdere om søker bør vurderes i forhold til økonomisk veiledning, frivillig/tvungen forvaltning og vergemål.*
- *Etablere rutine ved Psykisk helse om vurdering av søker i forhold til økonomisk veiledning, frivillig/tvungen forvaltning og vergemål.*

Kontrollutvalget ber om at rådmannen i Sande innen 1. november skriftlig rapporterer til kontrollutvalget om oppfølging av revisors anbefalinger.

Kontrollutvalget anbefalte samtidig at kommunestyret fattet likelydende vedtak. Rapporten ble behandlet i kommunestyret 13.11.2018.

Kontrollutvalget behandlet skriftlig tilbakemelding fra rådmannen v/ kommunalsjef Kari Engen Sørensen i kontrollutvalgsmøtet 19.11.2018. Av tilbakemeldingen gikk det frem at administrasjonen mener at lovverkets krav blir ivaretatt, og at det ikke er hensiktsmessig med flere lokale rutiner slik som revisor anbefaler i sin første anbefaling. Til den andre anbefalingen går det frem at Sande kommune har vært i

kontakt med fylkesmannen angående spørsmål rundt vergemål, og at revisors anbefaling knyttet til etablering av rutine for vurdering av økonomisk veiledning, frivillig/tvungen forvaltning og vergemål er fulgt og implementert. Kontrollutvalget tok den skriftlige tilbakemeldingen til orientering.

Behandling av undersøkelse om innsynsbegjæringer

I kontrollutvalgsmøtet 04.06.2018 vedtok kontrollutvalget å bestille en undersøkelse fra Buskerud kommunerevisjon vedrørende Sande kommunes behandling av innsynsbegjæringer. Kontrollutvalgsleder fikk fullmakt til å utforme problemstillinger, og revisor la til grunn følgende problemstillinger i undersøkelsen:

1. *Har Sande kommune tilfredsstillende rutiner for behandling av innsynssøknader, i samsvar med offentleglova og forvaltningsloven?*
2. *Er kommunens praksis i tråd med lovverk og eventuelle utarbeidede rutiner? Hvordan innregistreres, fordeles og behandles innsynsbegjæringer i praksis? Fattes det vedtak? Gis det informasjon om klageadgang ved avslag?*
3. *Har det vært klagesaker vedrørende innsyn i Sande kommune hos Fylkesmannen i Vestfold siste to år?*

Undersøkelsen ble lagt frem i kontrollutvalgsmøtet 17.09.2018. Revisors hovedfunn var at Sande kommunes rutiner på området var tilfredsstillende, og at praksisen er i tråd med lovverket. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak:

Kontrollutvalget finner Sande kommunes praksis og rutiner vedørende innsynsbegjæringer tilfredsstillende, og ser ikke grunn til å iverksette ytterligere undersøkelser på området.

Bestilling av forvaltningsrevisjonsrapport «Økonomisk sosialhjelp»

Med bakgrunn i den vedtatte planen for forvaltningsrevisjon bestilte kontrollutvalget en prosjektplan for et forvaltningsrevisjonsprosjekt om økonomisk sosialhjelp i møtet 26.02.2018. Prosjektplanen ble lagt frem i møtet 23.04.2018 og prosjektet ble bestilt med følgende problemstillinger:

1. *I hvilken grad har kommunen en tilfredsstillende saksbehandlingstid innen økonomisk sosialhjelp?*
2. *I hvilken grad har kommunen en tilfredsstillende saksbehandling av klager på økonomisk sosialhjelp?*
3. *Benytter kommunen kvalifiseringsprogrammet (KVP) i tråd med intensjonene i regelverket?*
4. *Brukes vilkår i tråd med intensjonene i regelverket?*

5. *Bidrar økonomisk sosialhjelp/økonomisk stønad til å gjøre søkerne selvhjulpne?*

Det ble vedtatt at ferdig rapport skulle legges frem for behandling i kontrollutvalget 19.11.2018.

I kontrollutvalgsmøtet 04.06.2018 fikk utvalget overlevert en e-post fra Elisabeth Stokke (leder av NAV Holmestrand/Sande) til Kari Engen Sørensen (kommunalsjef helse og velferd i Sande kommune) som stilte spørsmål ved om etableringsfasen som det sammenslåtte NAV-kontoret sto ovenfor ville forringe verdien og nytten av den bestilte forvaltningsrevisjonen. Kontrollutvalget vedtok å utsette prosjektet inntil videre. Administrasjonen ble invitert for å orientere om sammenslåingen av NAV-kontorene i Holmestrand og Sande og økonomisk sosialhjelp i møtet 17.09.2018.

På grunn av sykdom kunne orienteringen ikke gis i møtet 17.09.2018, og saken ble utsatt til 19.11.2018. I møtet 19.11.2018 møtte Helge Skarstad (avdelingsleder for økonomi, NAV Holmestrand/Sande), og informerte utvalget om sammenslåingen av NAV-kontorene og arbeidet med økonomisk sosialhjelp. Informasjonen ble tatt til orientering. Kontrollutvalget vedtok å fastholde sin bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet om økonomisk sosialhjelp. Rapporten «Økonomisk sosialhjelp» er berammet fremlagt i kontrollutvalgsmøtet 20.05.2019.

Bestilling av prosjektplaner til nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt

Kontrollutvalget bestilte to alternative prosjektplaner for nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt fra Buskerud kommunerevisjon i møtet 19.11.2018. Prosjektplanene blir lagt frem i det første kontrollutvalgsmøtet i 2019.

Oppfølging av det tidligere forvaltningsrevisjonsprosjektet «Byggesaksbehandling i Sande kommune»

I møtet 17.09.2018 ble prosjektrapporten «Oppfølging av forvaltningsrevisjon av byggesaksavdelingen» lagt frem for kontrollutvalget. Av rapporten gikk det frem at en del av oppfølgingen ble ferdigstilt 31.12.2018. På bakgrunn av dette vedtok utvalget at rådmannen skulle inviteres til det første kontrollutvalgsmøtet i 2019 for å orientere om prosjektrapporten og ulovlighetsoppfølging.

Selskapskontroll

Med selskapskontroll forstås kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.v. enten i form av eierskapskontroll og/eller forvaltningsrevisjon.

Overordnet analyse og plan for selskapskontroll ble behandlet av kontrollutvalget 19. september 2016. Det har ikke vært foretatt selskapskontroll i 2018.

Andre saker relatert til kontroll og tilsyn

Kontakt med administrasjonen:

Rådmannen og representanter fra administrasjonen har møtt i kontrollutvalget på forespørsel og gitt orienteringer om de saker og forhold kontrollutvalget har bedt om.

Kontrollutvalget har blant annet fått orienteringer om følgende saker:

- Innføringen av nye personvernregler fra 25.05.2018

Kontrollutvalget ble orienterte om innføringen av de nye personvernreglene i kontrollutvalgsmøtet 26.02.2018. HR-rådgiver i Holmestrand kommune Cecilie Halvorsen, som også er tildelt rollen som felles personvernombud for Sande og Holmestrand kommuner, ga en generell innføring om GDPR. Hun orienterte også om prosessen med innføring av de nye personvernreglene. Informasjonen ble tatt til orientering.

- Bevaring av nøkkelpersoner i prosessen med kommunesammenslåing

Rådmannen orienterte kontrollutvalget om hvordan kommunen arbeider med personal i forbindelse med kommunesammenslåingen i møtet 26.02.2018.

Det kom frem at Sande og nye Holmestrand kommuner samarbeider tett og har fokus på at ansatte skal føle trygghet og forutsigbarhet i prosessen med sammenslåing. Arbeidet med å samordne en del tjenester og virksomheter var allerede i gang, og på flere områder var det delt lederskap/felles ledelse og vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28-1. Kontrollutvalget sa seg godt fornøyd med redegjørelsen og tok den til orientering.

- Tilsyn med fosterhjem barn

Under «Eventuelt» i møtet 23.04.2018 ble medieoppslag i VG vedrørende tilsyn med fosterhjemsbarn tatt opp, og utvalget vedtok å invitere rådmannen til kontrollutvalgsmøtet 04.06.2018 for å orientere om temaet.

I møtet 04.06.2018 informerte barnevernsleder Sissel Bjørsvik om tilsyn med fosterhjemsbarn i Sande kommune. Det kom frem under orienteringen at avvikene som fremkom i VG-artiklene i virkeligheten ikke var så store. Rapportene fra den uavhengige tilsynsføreren blir noen ganger levert for sent til at de kommer med i rapporteringen til fylkesmannen, og dette kan forklare avvikstallene som fremkom i VG.

Kontrollutvalget tok informasjonen til orientering.

Publisering av kontrollutvalgets møter

Kontrollutvalget har gjennom 2018 gjentatte ganger påpekt ovenfor administrasjonen at kontrollutvalgets møter ikke blir publisert i Sande avis på lik linje med øvrige

utvalg. Under «Eventuelt» i møtet 19.11.2018 vedtok kontrollutvalget å oversende melding til kommunestyret om dette.

Virksomhetsbesøk

Utvalget har utbytte av å besøke virksomheter i kommunen og får gjennom det et nyttig innblikk i organisering og tjenesteutøvelse, herunder de utfordringer virksomhetene står overfor.

Kontrollutvalget gjennomførte et virksomhetsbesøk hos hjemmetjenesten i Sande kommune i forbindelse med møtet 19.11.2018. Kontrollutvalget fikk en omvisning i hjemmetjenestens lokaler og en presentasjon fra virksomhetsleder Susanne Wollasch. Utvalget fikk blant annet informasjon om organiseringen, hjemmesykepleiens oppgaver, pågående prosjekter, samarbeidet med velferdsteknologi-teamet og økonomi. Kontrollutvalget sa seg godt fornøyd med orienteringen.

Opplæring

To medlemmer i kontrollutvalget deltok på NKRFs årlige kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen i februar 2018.

Budsjett

Kontrollutvalget vedtok i møte 17.09.2018 sin anbefaling for budsjett for tilsyn og kontroll i Sande kommune for 2019 med en samlet ramme på kr. 1.163.000 mot kr. 1.120.000 i 2018.

Kontrollutvalgets sekretariat:

Sekretariatstjenesten for kontrollutvalget utføres av Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (VIKS). VIKS hadde i 2018 to ansatte i 100 % stillinger. Rådgiver Anja Ottervang Eriksen dekket sekretærfunksjonen for kontrollutvalget i Sande kommune i 2018.

Aleksander Leet er valgt som styremedlem i VIKS for perioden 2016-2019.

Revetal, 8. januar 2019

For leder av kontrollutvalget i Sande kommune, Aleksander Leet

Anja Ottervang Eriksen
Sekretær/Rådgiver VIKS